

Історичні, філософські, правові й організаційні проблеми фізичної культури

УДК 796.01

Анатолій Войнаровський

Розвиток спортивно-культурних відносин серед освітянських закладів єврорегіону “Буг”

Волинський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк)

Постановка наукової проблеми та її значення. Аналіз останніх досліджень. У період становлення нашої молоді держави вона постійно отримувала виклики у вигляді різних проблем, які ставили світове економічне господарство та Європейська спільнота в різних галузях діяльності.

Тому створення в 1995 р. транскордонного об'єднання єврорегіону “Буг” було прогресивним кроком для вирішення кінцевої мети – інтеграції України в євроспільноту.

Єврорегіон “Буг” – це транскордонне об'єднання, до якого увійшли представники трьох країн: Польщі (територія теперішнього Люблінського воєводства), Білорусі (Брестська область), України (Волинська область). Об'єднання мало на меті далекосяжні плани та завдання. Сама філософія створення єврорегіону “Буг” впливає з процесу інтеграції на державному, регіональному й локальному рівнях цих трьох областей, у спільному проекті, у якому їх об'єднують і роз'єднують не тільки історичні, етнічні й політичні відносини, але й сучасні економічні культурні, спортивні, природоохоронні стосунки. Мабуть, це об'єднання має право на існування ще й тому, що ці землі колись входили до славетного Галицько-Волинського князівства, яке у свій час об'єднувало такі різні народи та монокультури.

Розвиток єврорегіону “Буг”, удосконалення механізмів формування добросусідських відносин, формування регіональної політики, із метою забезпечення економічного соціального й екологічного розвитку висвітлювали у своїх працях Б. Клімчук, Н. Луцишин, Н. Коцан, П. Кравчук, З. Герасимчук, О. Лютак, Р. Поташнюк.

То ж у цій статті ми зробили спробу розкрити шляхи, за допомогою яких можливо буде покращити стан розвитку спорту в цьому регіоні.

Завдання дослідження – обґрунтувати шляхи подальшого вдосконалення діяльності спортивних організацій та освітянських закладів із розвитку спорту серед школярів та студентів єврорегіону “Буг”.

Методи дослідження – теоретичний аналіз й узагальнення літературних джерел і звітів районних та обласних відділів освіти, студентських спілок молоді (ГАРТ).

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Економічна криза, яка настала у всьому світі, ущент зруйнувала економічні, промислові, банкові, аграрні програми розвитку цього регіону. Точніше ці напрями спільної роботи були відкладені до кращих часів.

У цей період на перші ролі вийшли малозатратні програми співіснування учасників регіону, які при будь-яких економічних та політичних катаклізмах продовжували функціонувати, інколи тримаючись тільки на ентузіазмі активістів трьох областей. Це переважно популярні в народі спорт, культура й туризм.

Вищезазнані напрями дуже легко інтегрувалися в освітянські колективи єврорегіону “Буг”, а саме: з польського боку концепцію розвитку єврорегіону підтримали Люблінська “Політехніка” (проф. М. Болтовський), Люблінський університет ім. М. Кюрі-Складовської та інститут комунально-

го господарства ПАН; з українського розробку доручено Волинському національному університету імені Лесі Українки (проф. П. Луцишин, доц. В. Лажнік, проф. Н. Коцан). Потрібно відзначити, що з поставленим завданням вони справилися. Дуже шкода, що на державному рівні ці відносини й програми зведені до мінімуму. Але все ж таки об'єднання "Буг" продовжує співіснувати через низку спортивних змагань та культурних фестивалів. Показовим є те, що такі зустрічі виливаються в одне велике свято спорту й культури, у програму якого включені змагання з волейболу (жіночого та чоловічого), міні-футболу, легкої атлетики, перетягування каната, армрестлінгу, піднімання гіри й т. п.

Змагання проходять серед школярів та ветеранів спорту (35+). Паралельно відбуваються конкурси співу й танців. Пальму першості із проведення цих фестивалів тримає польська сторона, де інфраструктура та економічне становище значно кращі, ніж в української й білоруської сторін. Освітнянський потенціал цього регіону дуже значний. Польща представлена Люблінським воєводством, у якому є п'ять вищих навчальних закладів: Люблінський католицький університет, який нараховує 12 тис. студентів, 800 викладачів на 20 факультетах; Люблінський університет ім. М. Кюрі-Склодовської (14 тис. студентів, 1300 викладачів на 25 факультетах); Люблінська медична академія (3,5 тис. студентів, 950 викладачів); Сільськогосподарська академія (6 тис. студентів та 550 викладачів на восьми факультетах); Люблінська "Політехніка" (5,6 тис. студентів, 400 викладачів на восьми факультетах).

Науковий потенціал Брестської області представлений двома вищими навчальними закладами – Університетом імені Олександра Пушкіна (7 тис. студентів та 500 викладачів); Брестський політехнічний інститут (4 тис. студентів і 300 викладачів).

Єдиним академічним осередком на Волині є м. Луцьк. Волинський національний університет імені Лесі Українки – один із найбільших ВНЗ євро регіону "Буг" (800 викладачів, 13 тис. студентів на 13 факультетах). Також у м. Луцьку представлені Волинський національний технічний університет (5 тис. студентів) та приватні ВНЗ, такі як "ВІЕМ", Університет "Україна", Луцький біотехнічний університет, МАУП і декілька філіалів університетів й інститутів різної направленості.

На спортивно-культурних фестивалях, які щорічно проходять у різних містах Польщі (Люблінське воєводство), неодноразово переможцями серед школярів і ветеранів (35+) ставали волинські спортсмени в таких видах спорту, як жіночий та чоловічий волейбол, міні-футбол, були призерами в змаганнях із піднімання гіри й армрестлінгу.

У рамках співпраці, обміну спортивними делегаціями на різні турніри неодноразово до Білорусі та Польщі виїжджала хокейна команда "Луцьк", де ставала призером змагань (тренер – Ю. Савчук). Вихованки жіночої команди "Університет-ОДЮСШ" (тренер – Б. Галицький) неодноразово перемагали на міжнародних турнірах серед школярів і студентів, що проходили в рамках співпраці євро регіону "Буг".

Також у змаганнях різних рівнів постійно беруть участь шкільні команди м. Луцька із баскетболу (дівчата), волейболу (дівчата), футболу (школярі та студенти). Окремі команди із сіл і селищ Волинської області були учасниками змагань "Тато, мама, я – наша дружня сім'я".

Обмін спортивними делегаціями між Брестською й Волинською областями, хоча й не носить системний характер, та все ж є досить міцним на рівні окремих міст і спортивних клубів, особливо між північними районами цих областей (Любешівським, Ратнівським, Камінь-Каширським та Брестським).

У сфері фізичної культури, туризму й відпочинку (наразі дуже швидкими темпами розвивається зелений туризм), кількість спортивних об'єктів у цьому регіоні має істотну різницю. Якість спортивних стадіонів та залів у Польщі набагато вища, ніж в Україні. Також Польща випереджає нас і за кількістю басейнів у вказаному регіоні (17 у Польщі проти п'яти в Україні). На жаль, у цих показниках нас випереджають і білоруси (сім басейнів). Також Білорусь може похвалитися й великою кількістю критих льодових майданчиків. Недарма чемпіонат світу із хокею із шайбою у 2014 р. проводитиметься в Білорусі. Єдиним видом спорту, який одночасно є наймасовішим у регіоні та який об'єднує всіх у прагненні до спілкування й співпраці, є футбол. Проведення Євро-2012 на території України та Польщі дасть ще один поштовх всебічного розвитку регіону, особливо в розбудові автошляхів, аеропортів, готельних комплексів, кемпінгів, ресторанів і т. п., оскільки основні дороги на цей форум пролягають через євро регіон "Буг" (Брест–Львів, Варшава–Київ). У 2012 р. ці автошляхи будуть відкриті для сотень тисяч уболівальників, які прагнутимуть на власні очі побачити гру кращих футболістів Європи й захочуть приєднатися до цього дійства. Цей шанс ми повинні використати вповні.

Сам по собі цей регіон може бути чудовим спортивним майданчиком для проведення різноманітних туристичних змагань і проектів. Нам усім є що показати туристам із Європи. Цей регіон правомірно вважають одним із найбільш екологічно чистих куточків Європи. Тут розміщено чимало парків і заповідників, таких як Ландшафтний парк “Підляскуй перелом Бугу”, “Надбужанська зона охорони краєвиду”. У Білорусі утворено заповідник біосфери “Надбужанське Полісся”, а на Україні – “Шацький національний заповідник”. Стрімкими темпами в регіоні розвивається еко-туризм, туризм і спортивний туризм в усіх його проявах (піший, велосипедний, водний, кінний). Недарма збірна команда волинських школярів неодноразово ставала переможцем та призером першості ЄСРП й УРСР із туризму. Ці традиції збереглися й у наш час також відповідно до національної програми “Діти України”, затвердженої Указом Президента України від 18.01.1996 р., про приєднання до міжнародного проекту “Європейська мережа шкіл сприяння здоров’ю”. Основною його метою є сприяння збереженню та зміцненню здоров’я школярів шляхом відповідного фізкультурно-спортивного середовища та ведення здорового способу життя. А обмін школярами, який відбувається в рамках співпраці в євро регіоні “Буг”, найкраще ілюструє прагнення освітянських колективів до покращення свого соціального становища.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Беручи до уваги сьогоденну реальну економічну ситуацію в Польщі, Україні та Білорусі, стверджуємо, що стратегічний підхід до розвитку Євро регіону “Буг” повинен носити багатосторонній характер, зокрема допомагати в розвитку таких сусідських відносин, які можуть розвиватися самостійно (обмін спортивними делегаціями на рівні шкіл, району, області, ВНЗ); включити в програму розвитку цього регіону не тільки економічні чинники, але й спортивно-культурні відносини; розвивати інфраструктуру зеленого туризму; на рівні ВНЗ трьох держав збільшити обмін студентами; на базі ВНУ імені Лесі Українки (оз. Світязь) проводити міжнародний пісенний фестиваль “На хвилях Світязя” та міжнародні змагання з водного й пішохідного туризму; зміцнювати здоров’я студентів, школярів, сприяти підвищенню рухової активності й нормалізації режиму розумової праці та відпочинку.

Література

1. Герасимчук З. В. Регіональна політика – транскордонне співробітництво : монографія / З. В. Герасимчук, М. Киричук. – Луцьк : “Надстир’я”, 2010.
2. Голяка М. Волинь / Голяка М. – К : Мистецтво, 1986.
3. Киричук М. Волинь – земля українська / Киричук М. – Луцьк : ВОД, 2000.
4. Клімчук Б. П. Євро регіон “Буг” / Клімчук Б. П., Луцишин Н. П., Луцишин П. В. – Луцьк : РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2002.
5. Кравчук П. Книга рекордів Волині / Кравчук П. – Луцьк : Ерудит, 2005.
6. Лозовські Т. Долина Бугу / Лозовські Т. – Люблін : Говермет, 2010.
7. Луцишин Н. П. Соціально-економічний розвиток транскордонного регіону / Луцишин Н. П. – Львів ; Луцьк : [б. в.], 2000.
8. Поташнюк Р. З. Участь освітянських закладів у міжнародному проекті “Європейська мережа шкіл сприяння здоров’ю в Україні” / Р. З. Поташнюк, О. А. Мишковець, О. М. Компанієць // Україна – НАТО : матеріали наук.-практ. конф. – Вип. № 5. – Луцьк : [б. в.], 2001.

Анотації

У статті досліджено та обґрунтовано шляхи подальшого вдосконалення діяльності спортивних організацій та освітянських закладів із розвитку спорту серед школярів і студентів євро регіону “Буг”.

Ключові слова: спортивний рух, туризм, освіта, молодь, євро регіон “Буг”.

Анатолій Войнаровський. Развитие спортивно-культурных отношений среди образовательных учреждений евро региона “Буг”. В статье изучены и обоснованы пути дальнейшего совершенствования деятельности спортивных организаций и образовательных учреждений по развитию спорта среди школьников и студентов евро региона “Буг”

Ключевые слова: спортивное движение, туризм, образование, молодёжь, евро регион “Буг”.

Anatolii Vojnarovskii. The Development of Sports and Cultural Relations Among Educational Institutions of Euroregion “Bug”. The article studied and justified ways of further improvement of sport organizations and sport development educational institutions activity among schoolchildren and students of Euroregion “Bug”.

Key words: sports movement, tourism, education, youth, Euroregion “Bug”.